

WSTĘP

Literatura dotycząca rachunkowości sektora finansów publicznych jest bardzo skromna. W skali całego kraju tylko nieliczni autorzy podejmują tę tematykę. Problem braku literatury, w szczególności tej aktualnej, potęguje fakt, że w 2010 r. regulacje prawne w odniesieniu do rachunkowości prowadzonej przez jednostki sektora finansów publicznych (dalej: JSFP) uległy zasadniczym zmianom. Od 1 stycznia 2010 r. obowiązuje bowiem nowa ustawa o finansach publicznych¹, a w ciągu roku wchodziły w życie kolejne akty wykonawcze do niej. Tym samym od 1 stycznia 2011 r. rachunkowość prowadzona przez JSFP w pełni opiera się na nowych rozwiązaniach, w wielu przypadkach znacznie różniących się od poprzednich rozwiązań wynikających z poprzedniej ustawy o finansach publicznych² i aktów wykonawczych do niej³. Ponadto należy podkreślić, że nieliczne dostępne opracowania przedstawiają rachunkowość w odniesieniu do wszystkich kategorii JSFP, a więc zarówno jednostek sektora rządowego, sektora samorządowego, jak i jednostek funkcjonujących w obszarze ubezpieczeń społecznych. Niniejsza książka jest zatem próbą wypełnienia tej luki w omawianym zakresie, w szczególności w obszarze rachunkowości prowadzonej przez jednostki sektora samorządowego.

Książka składa się z pięciu rozdziałów. W rozdziale pierwszym przedstawione zostały podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych, których znajomość jest konieczna dla zrozumienia materiału prezentowanego w dalszej części opracowania. Trzy kolejne rozdziały mają zbliżoną strukturę, mimo że dotyczą zasad prowadzenia rachunkowości w różnych organach jednostek samorządu terytorialnego (dalej: JST), tj. rachunkowości budżetów w JST jako organie finansowym, rachunkowości samorządowych jednostek i zakładów budżetowych w JST jako jednostce budżetowej oraz rachunkowości organów podatkowych w JST jako organie podatkowym w odniesieniu do podatków lokalnych i opłat. Zaprezentowano w nich plany kont stosowane we wspomnianych jednostkach oraz sposób dekretowania typowych operacji. Podkreślić należy, że dekretacja celowo została przedstawiona w formie tabel, a nie na tzw. kontach teowych, jak ma to miejsce w większości tego typu opracowań. Z jednej strony założono bowiem, że Czytelnik posiada podstawową wiedzę z zakresu rachunkowości, z drugiej natomiast rozwiązanie to jest zbieżne ze sposobem wprowadzania dokumentów księgowych w różnego rodzaju systemach informatycznych wykorzystywanych w ra-

---

¹ Dz.U. z 2009 r., nr 157, poz. 1240.

² Dz.U. z 2005 r., nr 249, poz. 2104.

³ Rozwiązania te uległy zmianom w 2012 r. w wyniku wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 stycznia 2012 r. Dz.U. z 2012 r., poz. 121.

chunkowości. W rozdziałach drugim, trzecim i czwartym zawarte zostały również zadania obrazujące poruszane w nich kwestie, które pozwolą usystematyzować i utrwalić wiedzę. Rozdział piąty poświęcono problematyce sprawozdań budżetowych i finansowych sporządzanych przez jednostki sektora samorządowego. Wszystkie rozdziały zostały zakończone zestawem pytań kontrolnych dotyczących przedstawionej w nich problematyki. Dołączona bibliografia przedmiotu powinna ułatwić zainteresowanym pogłębienie wiedzy poprzez dotarcie do innych, nielicznych opracowań z zakresu rachunkowości sektora finansów publicznych.

Opracowanie zostało sporządzone na podstawie aktualnie obowiązujących aktów prawnych, a szczególnie ustawy o rachunkowości, ustawy o finansach publicznych oraz rozporządzeń Ministra Finansów. Wydanie drugie uwzględnia zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 stycznia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto zostało ono wzbogacone o polsko-angielski słownik terminów z zakresu rachunkowości, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek sektora finansów publicznych. Opracowanie jest przeznaczone przede wszystkim dla studentów kierunków ekonomicznych oraz osób rozpoczynających pracę w księgowości jednostek sektora samorządowego. Mam nadzieję, że spełni ono swój cel. Jednocześnie, mając świadomość, że zapewne nie jest pozbawione błędów i nieścisłości, będę wdzięczny za ich wskazanie⁴, co pozwoli na wprowadzenie odpowiednich udoskonaleń i modyfikacji.

Artur Zimny

---

⁴ E-mail autora: artur_zimny@tlen.pl